

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון ל"ז - פרשת כי תבא תשפ"ד

מצוות, לא יכול להיות בטוח בעצמו עד יום מותו - עד הפטירה ממש, כי היצר מנסה לפתות את האדם אפילו ברגעים האחרונים שלו.

ואז 'ולקח הכהן את הטנא מידך', מיכאל לוקח את כל המצוות שלו, 'והיניחו לפני מזבח ה' אלהיך', מקריב אותם אל השכינה הקדושה.

יום שלישי

הקשיים בעולם הזה

כהמשך למה שדיברנו אתמול, שכאשר אדם זוכה להגיע לעולם העליון, הוא מגיע לפני המלאך מיכאל, שמקריב את המצוות שלו לפני השכינה, מוסיף מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' לבאר, שבבוא אותו אדם לעולם העליון, מגיע למלאך מיכאל, והוא מתאר לו את כל הקשיים שהיו לו בעולם הזה עם היצר הרע, עד שזכה לחיי העולם הבא.

וכך דורש רבינו את הפסוקים:

'ארמי אובד אבי' - 'ארמי' זהו היצר הרע, שאין רמאי יותר גדול ממנו, שצובע לאדם את כל העולם הזה בצבעים מזויפים, ומפתה אותו ליהנות מחיי שעה במקום ליהנות מחיי נצח.

'אובד אבי' - הוא היצר הרע, שהוא מנסה 'לאבד' את 'אבי', הוא היצר טוב, שהוא אוהב ודואג לאדם כמו אבא שאוהב ודואג לבן שלו, רמז לכך, 'אבי' עולה בגימטריא 13 - והיצר הטוב מגיע לאדם רק בבר מצוה בשנה ה-13 ולא כמו היצר הרע שנמצא אצל האדם מיד שנולד.

'יורד מצרימה' - היצר טוב יורד לאדם אחרי שהיצר הרע כבר מצוי אצלו, והוא - היצר הרע, 'מיצר' ליצר טוב, ולכן האדם נקרא אז 'מצרימה', שהוא 'מיצר' ליצר טוב.

'ויגר שם במתי מעט' - בהתחלה היצר הרע מפתה את האדם לעבור רק עבירות קטנות, ואם האדם חלילה שומע לו, אז **'ויהי שם לגוי גדול עצום רוב'**, הוא מרבה עליו בעבירות גדולות ועצומות,

שמרומז בכל פרשת 'מקרא ביכורים'.

יום שני

הנשמה באה למעלה - עם מצוות מהעולם הזה

כהמשך למה שדיברנו אתמול, שמקום השמחה האמיתי זה העולם העליון, מוסיף מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', שבשביל לזכות להגיע לשם, צריך לעבוד פה בעולם הזה.

וכך הוא דורש את המשך דברי הפרשה: **'ולקחת מראשית כל פרי האדמה'**, לעולם העליון צריך להגיע עם תורה ומצוות, שהם הפירות שהולכים להנות מהם בעולם העליון, **'אשר תביא מארצך'** שאת המצוות אפשר לקיים רק ב'ארצך', ב'ארץ התחתונה', שעליה נאמר 'והארץ נתן לבני אדם', אבל בעולם העליון כבר אי אפשר לצבור ולאסוף תורה ומצוות.

וגם את המצוות שמקיים בעולם הזה, יזכור שהם לא באו מהכח שלו, שהרי 'מי הקדימני ואשלם', אדם לא יכול לעשות מצוות בלי שהקב"ה יסייע לו, - **'אשר ה' א-להיך נותן לך'**.

'ושמת בטנא, טנא', 'טנא' ראשי תיבות **'טעמים נקודות אותיות'**, אותיות התורה עם הנקודות והטעמים, שהם כנגד 'נפש רוח ונשמה', שאת המצוות צריך לעשות עם כל החיות עם כל חלקי הנשמה.

ואז, כשהוא מגיע בשלימות לעולם העליון מלא בתורה ובמצוות, **'ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם'**, הוא מגיע ונכנס אל 'מיכאל הכהן הגדול' שמקריב את נשמות ישראל לפני הקב"ה, שלכן הוא נקרא כהן - כמו הכהן שמקריב קרבנות בבית המקדש.

ואומר לו בשמחה: **'הגדתי היום לה' א-להיך כי באתי אל הארץ'**, שהוא סיים בשלימות את התפקיד שלו בעולם הזה, ובא אל 'הארץ העליונה'. וזה קרה 'היום', שרק לאחר שעוזב את העולם הזה, הוא יכול לדעת אם מגיע לעולם העליון. ואפילו מי שכל ימיו לומד תורה ומקיים

יום ראשון

שמחת הנשמה בבואה למעלה

כל פעם שכן אדם מצליח להתגבר על היצר הרע, הוא צריך להיות מלא שמחה ולהודות לקב"ה על מה שעזר לו להתגבר ולנצח את היצר. שהרי בן אדם לבדו לא יכול לנצח את היצר הרע, אלא רק עם סיוע מהשמים, כמו שאמר דוד המלך **'צופה קָשָׁע לַצִּדִּיק וּמִבְּקָשׁ לְהַמִּיתוֹ, ה' לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בַּיָּדוֹ'**, שהיצר מנסה כל הזמן להכשיל את האדם, ובלי שהקב"ה עוזר לו - לא יוכל לנצח אותו, כמו שאומרת הגמרא 'אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו'.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' דורש את פרשת 'מקרא ביכורים' על ההודיה שהנשמה משבחת לקב"ה אחרי שעולה לעולם העליון:

'והיה כי תבוא אל הארץ' - 'והיה' הוא לשון שמחה, כידוע, ואם כן אי אפשר להגיד שהכוונה לביאת הנשמה לעולם, שהרי העולם הזה הוא לא מקום שמחה, ולרוב רובם של האנשים יש מחסור בעולם הזה: לעניים חסר אוכל, והם צריכים לעבוד קשה מאד לפרנסתם, כך שאי אפשר לומר שהעולם הזה הוא מקום שמחה בשבילם. וגם לעשירים זה לא מקום של שמחה, שהרי הם תמיד רודפים אחרי עוד ועוד כסף, 'יש לו מנה רוצה מאתים', וגם 'מרבה נכסים מרבה דאגה'. ומי מדבר על שאר הקשיים שיש בעולם, בבריאות, בנחת מהילדים, בשלום בית ועוד, כך שאין כמעט אדם שהעולם הזה נקרא אצלו 'מקום שמחה'. אלא הכוונה של הפסוק 'כי תבוא אל הארץ' היא לעולם העליון, 'הארץ העליונה', ששם זה מקום השמחה האמיתי לאלו שעמדו כנגד 'יצרם הרע', **'אשר ה' א-להיך נותן לך'**, ואין מקום שמחה יותר גדול ממקום השכר שמקבלים מאת הקב"ה.

ושם הוא מודה ומשבח לקב"ה כמו

ויש גם רמז במילה 'תפילין', 'תפילין' עולה בגימטריא 580, שזה גימטריא של 'יצר הרע', ללמד ש'זה לעומת זה עשה אלהים', כנגד הכח של היצר הרע, יש תפילין שיעזרו לאדם להתגבר עליו. והמילה 'תפילין' היא גם בגימטריא 'תוקף', ללמד שיש 'תוקף' וכח חזק מאד לתפילין, ובאמצעותה יוכל האדם לגבור על ה'תוקף' והכח של היצר הרע.

יום שישי כח התורה

הסטרא אחרא וכל הכוחות שלה, מנסים כל הזמן לפתות ולמשוך את האדם לרע - שיעשה עבירות.

כותב מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' שישנה סגולה נפלאה ביותר להבריח מן האדם את הסטרא אחרא והקליפות הטמאות, הסגולה הזו זמינה ומצויה לכל אחד, והיא - לימוד התורה. הסיבה לכך, היא בגלל שהתורה כולה היא שמות של הקב"ה, כמו שאומר הרמב"ן בהקדמה שלו, והגמרא אומרת שכל מי שעוסק בתורה לשמה, זוכה שהתורה נקראת על שמו, כמו שכתוב בפסוק בתהלים 'כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה', בהתחלה לפני שאדם לומד נקראת 'תורת ה'', ולאחר שלומד לשמה נקראת 'תורתו'. ולכן, אם אדם לומד תורה, שהיא שמות של הקב"ה, והתורה כבר נקראת שלו, אז התורה חקוקה עליו, ויוצא ששמות קדושים של הקב"ה חקוקים עליו, וכאשר הסטרא אחרא והקליפות רואים את השמות הקדושים חקוקים עליו, הם בורחים ממנו, ולא מנסים להפיל אותו ברע.

רמז לזה יש במילה 'תורה', שהיא עולה בגימטריא 'סמא' ל'לילית' (611), שבכח התורה אפשר להתגבר על 'סמא' ולילית' שהן עיקר הקליפות.

וזה מרומז בפסוק בפרשה: **'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך'**. **'וראו כל עמי הארץ'**, הם כוחות הסטרא אחרא והקליפות, **'כי שם ה' נקרא עליך'**, שהתורה הקדושה שבה יש את השמות של הקב"ה, והם חקוקים על האדם, **'ויראו ממך'** יברחו מפני אותו אדם שלומד תורה, ולא יהיה להם שום שליטה עליו.

בו **'ויביאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת'**, היא הארץ העליונה - חיי העולם הבא. ועל הזמן הזה שהאדם מסכם את כל ימי חייו, ורואה שזכה לנצח את היצר הרע נאמר: **'ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' א-להיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך'**, 'לך' זה גוף האדם, 'ולביתך' היא הנפש שלו, 'הלוי' כנגד הרוח, 'הגר' זו הנשמה הקדושה, בגלל שנמצאת בעולם הזה כמו 'גר', שהעולם הזה הוא לא המקום הטבעי שלה אלא העולם העליון. וכולם, כל חלקי הגוף והנשמה, ישמחו על שבאו לעולם העליון בשלימות.

יום חמישי כח התפילין

אין גבול למעלות הגדולות שאדם יכול להגיע ולהשיג על ידי קיום מצות הנחת תפילין. ולא רק לעשה טוב יש לתפילין כח להשפיע, אלא גם לסור מרע. לתפילין יש כח למנוע את האדם מעבירות, ולעצור את שליטת היצר הרע עליו.

ובענין זה כותב מרן 'אביר יעקב' בספרו 'מעגלי צדק' (אות ק), שהתפילין נקראות 'עדות', בגלל שבהם כתוב את אחדות ה' שהוא יחיד בעולם, וכאשר אדם מניח תפילין על הידיים והראש, הוא בעצם 'מעיד' על שהקב"ה יחיד בעולם, ולכן הוא מקבל כח להתגבר על היצר הרע.

היצר הרע רוצה שאדם יפתח את היום בעבירה, וכך הוא יוכל לנצח את האדם, כמו שכתוב 'לפתח חטאת רובץ', אבל אנחנו עושים בדיוק את ההיפך, אנחנו פותחים את היום בהנחת תפילין, וכך מקבלים כח להתגבר עליו כל היום, וכמו שכתוב במדרש (בראשית רבה עה א) **'אֶקְדָּמָה לְרִשְׁיָעָא עַד לֹא יִקְדָּמֵנָּה'** - 'הקדם לרשע קודם שהוא יקדים אותך', כי מי שגובר ראשון, הוא בדרך כלל המנצח.

וזה מרומז בפסוק **'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך'**:

'וראו כל עמי הארץ' הם הקליפות והסטרא אחרא.

'כי שם ה' נקרא עליך' אלו תפילין שבראש, כמו שדורש התנא הקדוש רבי אליעזר הגדול במסכת ברכות.

'ויראו ממך' הם יפחדו מהאדם שמניח תפילין ויכנעו לו.

כמו שאומרת הגמרא על הדרך של היצר הרע, 'היום אומר לו עשה כך למחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו לך עבוד עבודה זרה'. ועל הזמן הזה שהיצר הרע מתגבר על היצר טוב, אומר האדם למלאך מיכאל: **'וירעו אותנו המצרים ויענונו, ויתנו עלינו עבודה קשה'**.

אבל גם אז אפשר להתגבר עליו מחדש. ואיך?

'ונצעק אל ה' א-להי אבותינו וישמע ה' את קולנו... ויוציאנו ה' ממצרים', על ידי תפילה מקבלים כח חדש להתגבר עליו.

יום רביעי הדרך להתגבר שוב

כהמשך למה שדיברנו אתמול, שהאדם בעולם העליון מתאר למלאך מיכאל את כל הניסיונות והקשיים שעבר בעולם הזה, ושעל ידי תפילה הצליח להתגבר שוב על היצר הרע, מוסיף מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' שלא מספיק בתפילה לבד, אלא צריך גם מעשה.

ולכן האדם ממשיך ומספר מה הם המעשים שבכוחם הצליח להתגבר על היצר:

'ביד חזקה': זו התורה, שנקראת יד ימינו של הקב"ה, ועל ידי עסק התורה ינצח את היצר ויתגבר עליו מחדש. ואפילו אם לא לומד תורה כל הזמן, ולא לומד את כל התורה, אבל אם הוא יעשה את כל מה שביכולתו, הקב"ה יחשיב לו את המעט שעוסק בתורה, כאילו למד את כל התורה כולה.

'בזרוע נטויה': אלו 'תפילין של יד' שנמצאים על הזרוע. **'ובמורא גדול'**: אלו 'תפילין של ראש', שעליהם דורשים חז"ל את הפסוק (בהמשך הפרשה) **'וראו כל עמי הארץ את שם ה' נקרא עליך ויראו ממך'** - אלו תפילין שבראש, ומצות התפילין שומרת את האדם מהיצר הרע. **'ובאותות'**: אלו המצוות שנקראות 'אות' - 'שבת' כמו שכתוב **'ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם, וברית מילה'** שנקראת **'אות ברית קודש'**.

'ובמופתים': 'מופת' זה לשון 'הפרשה' והבדלה, אלו המצוות של דיני 'קדושה', טומאה וטהרה, שבהן מובדלים ומופרשים ישראל מן האומות.

ובזכות כל המצוות האלו יזכה להתגבר ולנצח את היצר הרע, עד שיתקיים

